

KELİME KELİME ÇEVİRİ VE ÜSLUP

WORD-FOR-WORD TRANSLATION AND STYLE

Faruk GÜRBÜZ*

ÖZET: Anlamı anlamına çeviriyi biz kastın çevirisi olarak anlamaktayız. Kelime kelime çeviriyi ise kelimelerin temel anlamlarının çevirisi olarak tanımlamak isteriz. Bu iki çeviriyi birbirinden ayıran tek fark şudur: Anlamı anlamına çeviride asıl metnin üslubu görünmez olur; kelime kelime çeviride ise asıl metnin üslubu büyük ölçüde korunur. Kelime kelime çevirilerde aslın ne dediğini, nasıl dediğini ve neyi kast ettiğini görmek mümkündür. Özgür anlam çevirisinde ise asıl metnin yalnızca kastı anlaşılır. Bu makalede kelime kelime çevirinin asıl metnin üslubunu ne dereceye kadar koruduğu tartışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Anlamı anlamına çeviri, kelime kelime çeviri, kastın çevirisi, üslup.

ABSTRACT: We claim that sense-for-sense translation is the translation of purpose. As for the word-for-word translation we would like to define it as a translation of the basic meaning of the words. The only difference that distinguishes these two translation style is that the style of the actual text becomes invisible in the sense-for-sense translation. As for word-for-word translation the style of the original text is largely preserved in it. It is possible to see in the word-for-word translation that what does the text say, what does the text mean and how does the text say it. As for the the sense-for-sense translation it only gives us the intention of the actual text. In this article it will be discussed that to what extent word-for-word translation had preserved the original text's style.

Keywords: Sense-for-sense translation, word-for-word translation, the translation of the purpose, style.

1. GİRİŞ

Üslup, kısaca ifade tarzı olarak tanımlanabilir. Biraz daha analitik olarak “Oluş, yapış veya yapılaş biçimi, tutulan yol, tarz, usûl.” (Ayverdi, 2005, s. IV, 3273) şeklinde; bir edebiyat terimi olarak ise kısaca “Eda, biçem, stil, ifade tarzı, anlatış yolu. Her sanatçı veya edibin duygu ve düşüncelerini ifade etme biçimi, anlatış yolu. Başka bir ifadeyle, zihinde doğan buluşun düzenlendikten sonra yazıyla ortaya konma tarzı.” (Karataş, 2007, s. 499) şeklinde izah edilir. Ancak üslubu yalnızca yazı ve edebiyat ile ilişkilendirmek doğru bir yaklaşım değildir. Duygu, düşünce ve hayallerini sözlü olarak ifade edenlerin; ressam, mimar ve müzisyenlerin de sanatlarını icra ederken birbirlerinden farklı üslupları vardır. Daha geniş bir bakış açısıyla her işin, oluşun ve hareketin bir üslubu vardır denebilir.

Üslup; işlerin, oluşların, davranışların bir tarzı olunca, bu tarzların da mutlaka çeşitleri olacaktır. Bu itibarla bir üslubu ötekilerinden ayıran özellikler bulunacak ve dolayısıyla da üslup, taşıdığı ayırt edici özelliklere göre adlandırılacak ve öyle de anılacaktır. Neticede üslup “Akıcı, bayağı, canlı, çocuksu, estetik, hoyrat, içli, özensiz, özentili, ressamâne, renkli, samimi, sürükleyici, süslü, yalın, yapmacık, zarif.” (Karataş, 2007, s. 500) sanatlı, sanatsız şeklinde sıfatlarla zikredilir olacaktır ki öyle de olmuştur.

Çeviri yalnız anlamın aktarımından ibaret bir faaliyet olmadığı için çevirmen de çeviriyi tabi tuttuğu bir metnin üslubunu görmezden gelemeyecektir. Asıl metin süslü ise onu karşı dile yalın, asıl metin yalınsa onu karşı dile süslü; asıl metin sanatlı ise onu karşı dile sanatsız, asıl

* Doç. Dr.,Erzincan Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, faruk_gurbuz@hotmail.com

metin sanatsız ise onu karşı dile sanatlı ifadelerle çeviremez. Şayet çevirirse bu, çeviride sadakat ilkesine ters bir davranış olmuş olur. Peki, ifadelerin pek mühim bir tarafı olan üslup, hangi çeviri ilkesiyle korunabilir? Çeviribilim terimcesinde *anlamına göre çeviri* diye terimleştirilmiş olan anlamı anlamına çeviri mi yoksa yine çeviribilim terimcesinde *sözcüğü sözcüğüne çeviri* diye terimleştirilmiş olan kelime kelime çeviri ilkesiyle mi?

1.1. Kelime Kelime Çeviri

Bu terim, Kuramlar Işığında Açıklamalı Çeviribilim Terimcesinde özetle “Sözcüğü sözcüğüne çeviri 1. İng. *literal translation*. Alm. *Wörtliche Übersetzung*). Çevirmenin kaynak metnin biçimsel özelliklerine bağlı kalarak ve genellikle erek dilin dilbilgisine uygun olarak çeviri metni ürettiği bir çeviri stratejisi.” (Berk, 2005, s. 150) diye tanımlanır. Berk burada kelime kelime çeviriyi kelimelerin temel anlamlarına bağlı kalınarak yapılan bir tercüme şeklinde değil de üslup özelliklerine bağlı kalınarak yapılan bir tercüme olarak tanıtır. Oysa kelimelerin temel anlamına bağlı kalınmadan da üslup özelliklerine sadık kalınabilir. Mesela, epik üslupla yazılmış bir şiirin üslubu, anlamı anlamına çeviri ilkesiyle de korunabilir. Yine tanımda geçen “dil dilbilgisi” ifadesi çeviribilim terminolojisinde muğlak olduğu gibi bu bağlamda da muğlaktır. “Dil bilgisi veya gramer, bir dili bütün cepheleri ile inceleyen ilim dalıdır.” (Ergin, 1990, 70). Dilin dil bilgisine konu olan cepheleri ise dilin ses, biçim, dizim, anlam, sözcük, sözlük, ad, lehçe vs. gibi yönleridir. (Bkz. Aksan, 2007, s. 11-41). Dolayısıyla yalnızca sözcüğü sözcüğüne çeviri erek dilin dil bilgisine uygun olarak çeviri yapmaz, her çeviri ilkesi dil bilgisinin hudutları içinde hareket etmek zorundadır. Bu sebeple bu tanımda geçen dil bilgisi terimi izaha muhtaçtır.

Berk (2005) sözcüğü sözcüğüne çeviri ilkesini “(İng. *wor-for-word translation*. Alm. *Wort-für-Wort Übersetzung*). Kaynak metindeki sözcüklerin erek metne sözcüklerin diziliş sıralarının değiştirilmeden aktarıldığı çevir türü” (s. 151) şeklinde de tanımlar. Dikkat edilirse Berk, “sözcüklerin aktarıldığı” der; sözcüklerin nelerinin aktarıldığı söylenmez. Bu tanımdan hiç şüphesiz zımnen “sözcüklerin anlamının” aktarıldığı anlaşılmaktadır; ancak, sözcüklerin bir temel anlamları, bir de yan ve mecaz anlamları vardır. Sözcüğü sözcüğüne aktarımda hangisi esas alınır? İşte bu sorunun cevabı bu tanımda mevcut değildir. Bu sebeple çeviribilim terimlerinin “efradını cami, ağyarına mani/tanıtilan şeyin bütün özelliklerini içine alıcı, onda olmayan özellikleri de dışta bırakıcı” şeklinde formüle edilen tanımın sahip olduğu içeriğe uygun bir şekilde, çok analitik olarak izah edilmesi gerekmektedir.

Bu tanım, kelime kelime çeviri diye de adlandırılmış olan sözcüğü sözcüğüne çeviri ilkesi için doğru ve yeterli bir tanım değildir. Çünkü söz dizilişi birbirinin tam tersi olan iki dilden biri diğerine çevrildiğinde karşı dil okurlarının asla kabullenemeyeceği tuhaflık ve garabetler ortaya çıkar. Böyle bir tercüme de fonksiyonel olmaz. Çünkü çevirinin maksadına hizmet etmez. Ancak iki farklı dilin sözdizimlerinin farklılığını göstermek için böyle bir işlem yapılabilir. Bu işleme söz dizimsel bir çeviri de denemez; çünkü ortada esasen çevrilmiş bir söz dizimi de yoktur. Yani ÖNY gibi bir söz dizimi ÖYN şeklinde değişmemiştir. Mesela “Hasan okula gitti.” cümlesini oluşturan sözcüklerin sırasını değiştirmeden İngilizceye bir çeviri yapılırsa bu çeviri şöyle olur: Asıl dilde “Hasan” öznedir ve baştır. Bu ilkeye göre karşı dilde de başta olmalıdır. “Okul” ikinci sıradadır ve karşı dilde de ikinci sırada olmalıdır. İsmi “a” hâli asıl dilde “okul” kelimesinin sonuna gelmiştir ve karşı dilde de oraya gelmelidir. Asıl dilde “Gitti.” yüklemi sondadır ve karşı dilde de sona gelmelidir. Bu tanım ve mantığa göre sonuç “Hasan school to went” şeklinde olacaktır. Görüldüğü gibi böyle bir sonuca hiç kimse çeviri diyemez. Bu sonuç çeviri olmadığı için de sözcüğü sözcüğüne çeviriye örnek gösterilemez. Çünkü çeviri dünyasında böyle bir ürüne tesadüf edilmez. Mesela “It is not certain that the content of these italicized passages is the same” cümlesi sözcüklerin diziliş sıraları değiştirilmeden aktarıldığında ortaya “O olur değil kesin şu bu muhteva nın bunlar italize edilmiş metinler olur bu aynı” şeklinde kaotik bir bağlam çıkar. Bu sonuca hiçbir kimse çeviri demez. O hâlde bizce, kelime kelime

çeviri “Kaynak metindeki kelimelerin temel anlamlarının çevirisi” olarak tanımlanmalıdır. Çünkü böyle çeviriler mevcuttur. Tanım ve terimleştirme de bu gibi durumlarda teoriye değil, ürüne bakılarak yapılmalıdır.

1.2. Bir Kelime Kelime Çeviri Örneği

Kelime kelime çeviriye içinde deyimsel bir ifade bulunan şöyle bir İngilizce cümleden örnek verelim: “It must have cost Fred an arm and a leg to send all tree children to private schools.” (Jennifer ve McMordie, 1992, s. 571). Bu ifadenin “Üç çocuğu da özel okullara yollamak Fred’e çok pahalıya mal olmuştur.” (Taşçı, 1002, s. 571) şeklindeki çevirisi niyetin, öteki bir ifadeyle mecaz anlamın çevirisidir. Berk’in naklettiği her iki tanımdaki gibi sözcüğü sözcüğüne bir çeviri değildir. Çünkü Berk birinci tanımda sözcüğü sözcüğüne çeviriyi asıl metnin biçimsel, yani üslup özelliklerine bağlı kalınarak yapılmış bir çeviri olarak tanımlarken, ikincisinde “Sözcüklerin diziliş sıralarının değiştirilmeden aktarıldığı çeviri türü” olarak açıklar. Taşçı’nın çevirisine bakıldığında İngilizce cümledeki deyimsel ifade “Pahalıya mal olmak” şeklinde çevrilmiştir. Asıl metindeki deyimsel ifadenin üslubu ve o üsluptaki anlatış kıymet ve kuvveti kaybolmuştur. Ancak kastedilen tam olarak aktarılmıştır. Bu tercümeye bakarak ne asıldaki üslubu ne de deyimini oluşturan kelimelerin temel anlamlarını bulmak mümkündür.

Şimdi bu cümleyi biz Berk’in her iki tanımına bağlı kalarak tercüme edelim. “O meli malı sahip olur maliyet Fred bir kol ve bir bacak yollamak bütün üç çocuklar e özel okullar.” Görülüyor ki burada tam da Berk’in tanımına göre davrandık ve “Kaynak metindeki sözcükleri erek metne, sözcüklerin diziliş sıralarını hiç değiştirmeden sadece temel anlamlarıyla aktardık. Ortaya bir tür çıktı çıkmasına; ama bu türe çeviri türü denebilir mi? Bu sebeple biz, kelime kelime çeviriyi sözcük sıralarıyla ilişkilendirerek tanımlamak istemiyoruz. Çünkü mevcut kelime kelime çevirilere bakıldığında onlarda yalnızca kelimelerin temel anlamlarının aktarıldığı gözlenmektedir. Zaman zaman söz dizimine riayet edildiği gözlenirse de onlar bu derece abartılı değildir. Yani asıl metni bütünüyle anlamsızlaştıracak derecede değildir. Bu İngilizce cümledeki sözcüğü sözcüğüne çevirisi şöyle olmalıdır: “Üç çocuğun hepsini özel okula göndermek Fred’e bir kol ve bir bacağına mal olmuş olmalı.” Bu çeviride deyimsel ifadede geçen “arm” ve “leg”in temel anlamlarına dokunmadık. Biz bu çeviride kol ve bacak kelimesini “pahalı” olarak tercüme etmiş olsaydık cümleyi söyleyenin kastını, yani niyetini tercüme etmiş olurduk ki bu çeviri türü, çeviribilim terimleri dağarcığında anlamı anlamına veya özgür anlam çevirisi olarak terimleştirilmiştir. Oysa bu çeviri ilkesi daha mantıklı bir adlandırmayla terimleştirilebilirdi. Biz bu çeviriye kastın, niyetin çevirisi demeyi daha uygun bulmaktayız. Çünkü anlam, geniş anlamlı bir terimdir ve hem yan, hem mecaz, hem terim, hem argo gibi birçok anlamı da kapsamaktadır. Terimlerin sınırlayıcı, yoruma izin vermeyen açık seçik anlamlar taşıması gerektiği gerçeği göz önüne alınca bizim bu çeviri ilkesini bu şekilde adlandırmamız daha mantıklı bulunacaktır.

1.3. Kelime Kelime Çeviri ve Üslup

Kelime kelime çevirinin tanımı böyle bir zemine çekildikten sonra, çeviriye tabi tutulan kaynak metinlerin üslubunu aktarmada bu çeviri ilkesinin daha elverişli olabileceği söylenebilir. Bu iddiayı ispatlamak için *Kur’an*’ın kısa bir suresi olan Tebbet suresinin kelime kelime çevirisinden örnekler vereceğiz.

Kur’an’ın 111. suresi olan Tebbet suresi, üslup bakımından azarlayıcı, korkutucu, mecazlı, sanatlı bir üslup taşımaktadır. Hem asonans, konsonans ve kafiyeler ihtiva etmekte, ses sanatlarını yoğun olarak taşımakta ve hem de eksilteli cümle üslubu ile okurlarının hayal güçlerini genişletmektedir. Bu sure özgür anlam çevirisi ilkesiyle çevrildiğinde üslup özelliklerinin birçoğunun kaybolduğunu, ancak kelime kelime çeviride -bize göre temel anlam çevirisinde- bu kayıpların daha aza indiğine şahit olmaktayız. Tebbet suresi hakkında çeviribilimsel analizler hem Tercüme Problemleri ve Mealler (Bkz. Gürbüz, 2004, s. 208 vd.) hem de Tercüme ve Tercüme Prensipleri (Gürbüz, 2009, s. 49 vd.) adlı çalışmalarımızda

yapılmıştır. Bu çalışmamızda ise bu surenin çeviribilim terimcesinde sözcüğü sözcüğüne çeviri olarak tanımlanan kelime kelime çevirisi üslup açısından incelenecektir.

Tebbet suresinin kelime kelime çevirisi -bize göre temel anlam çevirisi- şöyle yapılabilir.

1. تثبت يدا ابي لهب وتب Ateşin babasının iki eli kurudu. O da kurudu.

Ayet, asıl metindeki تب/tebbe çekimli fiilinin “di”li geçmiş zaman kipinde/mazi siygasında olması gerekçesiyle böyle çevrilmiştir.

1. تثبت يدا ابي لهب وتب Ateşin babasının iki eli kurusun. O da kurusun.

Bu kipteki fiiller aynı zamanda emir ifade etmeleri sebebiyle de تب/tebbe çekimli fiili emir/beddua siygasıyla çevrilmiştir.

2. ما اغنى عنه ماله وما كسب Malı ve kazandığı ondan zenginleştirmedir.

اغنى/ağna fiilinin temel anlamının zenginleştirmek ve عن/an harfi cerrinin de Arapçada çeşitli bağlamlarda altı farklı anlama gelmesi ve temel anlamının da “dan, den” olması (Bkz. el-Ğelâyîni, 1996, s. III, 176) gerekçesiyle bu şekilde çevrildi.

3. سيصلي نارذات لهب Alevli bir ateşi şiddetlendirecek, kızıştırarak.

Asıl metindeki يصلي “yesla” çekimli fiili ile نارا “naren” nesnesi arasında bir harfi cer olmaması “yesla” fiilinin geçişli olduğunu gösterir. Dolayısıyla geçişli olmayan ve girdi anlamına gelen دخل “dehele” geçişsiz fiili ile tercüme edilmez. Bu cümlede açıkça görülüyor ki “yesla” fiili ateşe bir şeyler yapmaktadır. Bir fiil bir şeye bir şey yapıyorsa o fiil geçişlidir ve imkân nispetinde geçişli olarak çevrilmelidir. Yüce Allah “O ateşe girecek” demek isteseydi mutlaka دخل “d-h-l” fiilini kullanırdı. İşte bu mütalaalar sebebiyle biz “yesla” fiilini asıl metinde geçişli bir anlam taşıdığı için geçişli olarak çevirdik. Lisanu’l-Arab’da “yesla” fiilinin صليت النار اى قسيت حرها اصلوها لى قاسوا حرها Salleytu’n-nare ey kaseytu harreha ve salluha ey kasu harreha/Ateşi tutuşturdum, yani onun sıcaklığını şiddetlendirdim, kuvvetlendirdim ve Ateşi alevlendirin yani onun sıcaklığını kuvvetlendirin, şiddetlendirin, katılaştırın” (İbn Manzûr, 1994, s. XIV, 468) şeklindeki açıklanması gerekçesiyle de ayeti “Alevli bir ateşi şiddetlendirecek, kızıştırarak.” şeklinde tercüme etmeyi uygun bulduk. Çünkü “yesla” çekimli fiilinin temel anlamı budur.

4. وامراته حمالة الحطب Hanımı da... Odun hamalını...

Vav bile, üstelik, dahi anlamına geldiği için bu bağlamda Türkçede dahi anlamına gelen “da” ile çevrildi. Yine asıldaki cümle eksilteli bir cümle olduğu için de bu cümle eksilteli cümle olarak çevrildi. Yani cümlenin asıldaki temel özelliğine dokunulmadı. “Hammelete” nesne durumundaki bir belirteli isim tamlamasının tamlananı durumunda olduğu için üstünlüdür ve buradan bu nesnenin hafzedilmiş geçişli bir fiil taşıdığı anlaşılmıştır. Bu gerekçe ile de “odun hamalı” şeklinde değil, “Odun hamalını” şeklinde çevrildi. Bu çeviri Türkçe gibi bir karşı dilde tuhaf ve garip karşılanır. Ama temel anlam çevirisi bunu gerektirdiği için böyle yaptık. “Odun hamalını” nesnesinin hafzedilmiş ögesinin “ezummu/zemmediyorum” olduğunu söyleyen müfessirler varsa da (Bkz. Gürbüz, 2009, s. 49 vd.) biz bu fiili “Gördünüz mü” şeklinde takdir ve tahmin etmek istiyoruz. Yani zikredilmemiş ögenin “Gördünüz mü” olması itibarıyla cümlenin de “O odun hamalını gördünüz mü?” şeklinde olabileceğini tahmin etmekteyiz.

5. فى جيدها جبل من مسد Boynunda hurma liflerinden örülmüş bir ip...

Bu ayette eksilteli bir cümle olduğu için cümleyi sonuca bağlayan öge, yani yüklem tercüme edilmedi.

Ayetin bu şekilde bir kelime kelime çevirisinin ortaya çıkardığı tek problem karşı dilin üslubunu taşıyor olmamasıdır. Bu ifadeler karşı okur için tuhaf ve gariptir. Ancak fonksiyoneldir. Bu şekilde bir tercüme yapanlar asıl metni oluşturanın hem ne dediğini, hem

dediğini nasıl bir üslupla ifade ettiğini hem de bu sözüyle neyi kast ettiğini anlayabilir. Çünkü bu tercüme okuyan kimse asıl metinde “güç, kudret, iktidar, sosyal statü” kelimelerinden herhangi birinin değil, “iki el” kelimesinin kullanılmış olduğunu görür. Yine Yüce Allah’ın “Fitne ateşini kızıştırarak” demediğini, “Bir ateşi şiddetlendirecek” dediğini, “Hanımı cehenneme ateş taşıyacak” demediğini, bizzat o kadına “Odun hamalı!” diye hitap ettiğini görecektir. Bundan sonra da acaba “iki el” tabirini gerçek anlamda mı kullanmıştır, yoksa mecaz anlamda mı; Ebu Leheb’in karısına “Odun hamalı” demekle mecaz mı yapmıştır kinaye mi” şeklinde sorular soracak ve metnin tahliline koyulacak, tefsirini araştıracaktır.

Şayet bir okur, Pickthall’ın “The power of Ebû Lahab will perish, and he will perish/Ebû Leheb’in gücü kuruyacak ve o da kuruyacak.” (Pickthall, 1999, s. 603) şeklindeki tercümesiyle karşılaşmış olsaydı, bu ayetteki sanatlı üslubu göremeyecek, Yüce Allah’ın “iki el” kelimesiyle mecaz yaptığından haberdar olamayacaktı. Bu cümleyi sanatsız, basit bir haber cümlesi olarak görecekti. Oysa Yüce Allah asıl metinde muradını mecazlı bir üslupla dile getirmiştir.

2. SONUÇ

Bu bölümde bu surenin önce temel anlam çevirisini, sonra suredeki niyetin, kastedilenin çevirisini, yani çeviribilim terimcesindeki anılışıyla anlamın çevirisini vereceğiz. Hangi çevirinin asıl metindeki üsluba ayna tuttuğunu tartışmaya açacağız.

Surenin temel anlam çevirisi:

1. Ateşin babasının iki eli kurusun. O da kurusun /Ateşin babasının iki eli kurdu, o da kurudu.
2. Malı ve kazandığı ondan zenginleştirmede.
3. Alevli bir ateşi şiddetlendirecek, kızıştırarak.
4. Hanımı da... Odun hamalını...
5. Boynunda hurma liflerinden örülmüş bir ip...

Bu tercüme, karşı dil normlarına göre tuhaf ve gariptir. Ancak Yüce Allah’ın seçtiği kelimeleri ve onların temel anlamlarını aynen göstermektedir. Bu tercüme okuyan bir okur, şöyle düşünebilir: Yüce Allah “güç ve kudreti” anlatmak için “iki el” tabirini mecaz anlamda kullanmıştır. “Fitneci kimseyi ve onu alevlendiren” “Boynunda ipe dolaşan odun hamalı” kinayesiyle sanatlı bir üslupla anlatmıştır. Cümleleri eksilteli kullanarak eksilteli bölümleri takdir ve tahmin etmeyi okurlarına bırakmıştır. Sureye, eksilteli cümle üslubu hâkimdir ve sure bu üslubu okurlarının hayal gücünü genişletmeye imkân vermektedir.

Şimdi bu sureyi yine temel anlam çevirisine tabi tutalım; ancak karşı dile göre oluşan gariplikleri, aslın anlamını bozmayacak şekilde, gidermeye çalışalım.

1. Ateşin babasının iki eli kurusun! Kendisi de kurusun!
2. Malı ve kazandığı ona fayda vermedi!
3. O, alevli bir ateşi şiddetlendirip, kızıştırarak.
4. Hanımı da öyle yapacak! O odun hamalını görüyor musunuz?
5. Boynunda hurma liflerinden örülmüş hamallara mahsus bir ipe bu işe koşmaktadır.

Görüldüğü gibi bu tercüme, birinci tercüme göre kısmen de olsa tuhaflık ve garipliklerden arınmış durumdadır. Ancak surenin asıldaki süslü, sanatlı ve güçlü üslubunu büyük ölçüde hâlâ aksettirmektedir. Özellikle de asıldaki söz sanatları hâlâ görülmektedir.

Şimdi bu suredeki bu ifadelerle kastedilen anlamları aktaran bir çeviri yapalım. Yani çeviribilim terimcesine göre anlamı anlamına bir özgür anlam çeviri yapalım.

1. Kinin, hasedin ve kibrin babası olan Ebu Leheb'in gücü, kudreti, ona asalet ve iktidar kazandıran sosyal statüsü, aristokratik imtiyazı yok olsun. Kendisi de yok olsun, ocağı sönsün.

2. Malı ve kazandıkları ona fayda vermedi, vermeyecek.

3. Hem malı ve kazandığı şeyler hem kendisi alevlenmiş bir fitneyi, sosyal huzursuzluk ateşini, anarşi ve zulüm ateşini şiddetlendirecek.

4. 5. Hanımı da aynı şer davasına hizmet edecek! O, yangına körükle giden, fitne ateşini alevlendirmeye koşan, boynunda hamallara mahsus, hurma liflerinden örülmüş iple bu işe koşan kadın!

Görüldüğü gibi özgür anlam çevirisi ilkesine bağlı kalınarak yapılan bu tercüme bakıldığında, aslın üslubunu ve ondaki söz sanatlarını görmek artık mümkün değildir. Anlam korunmuş ancak üslup mütercimim üslubuna bürünmüştür. Her ne kadar bu yorumların karineleri varsa da bu tercümede asıl metnin ne dediğini ve nasıl dediğini görmek mümkün değildir. Bu tercüme yalnızca asıl metnin kastını aksettirmektedir. Asıl metindeki kelimelerin temel anlamlarını aksettiren tercümelere ise üslup büyük ölçüde gözlenebilmektedir. Bu sebeple kelime kelime tercüme ilkesini üslubu koruyan bir tercüme ilkesi olarak mütalaa etmek pek yanlış olmaz.

KAYNAKLAR

- Aksan, Doğan (2007). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*, Ankara: TDK yayınları.
- Ayverdi, İlhan (2005). *Misalli Büyük Türkçe Sözcük*, İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı.
- Berk, Özlem (2005). *Kavramlar Işığında Açıklamalı Çeviribilim Terimcesi*, İstanbul: Multilingual, Yabancı Dil Yayınları.
- Ebû'l-Fadl Cemâlu'd-dîn Muhammedu'bnu Mukrem İbnu Manzûr el-Afrikî el-Mısırî (1994). *Lisânu'l-Arab*, Beyrut: Dâru Sader.
- Ergin, Muharrem (1990). *Üniversiteler İçin Türk Dili*, İstanbul: Bayrak/Basım/Yayım/Tanıtım.
- Gürbüz, Faruk (2004). *Tercüme Problemleri ve Mealler*, İstanbul: İnsan Yayınları.
- Gürbüz, Faruk (2009). *Tercüme ve Tercüme Prensipleri*, İstanbul: Simurg Kitapçılık, Yayıncılık ve Dağıtım.
- el-Ğelâyîni, eş-Şeyh Mustafâ (1996). *Câmiu'd-Durûsi'l-Arabiyye*, Beyrut: el-Mektebetu'l-Asriyye.
- Karataş, Turan (2007). *Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü*, Ankara: Akçağ Yayınlar.
- Pickthall, Marmaduke (1999). *The Glorious Qur'ân*, İstanbul: Çağrı Yayınları.
- Seidl, Jennifer ve McMordie, W., çev. C. Taşçı (1992). *İngilizce Deyimler*, İstanbul: İnkılâp Kitabevi.